

Aleg 4

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie częściowego podwyższenia poborów służbowych woźnych Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Pobory służbowe woźnych i w ogóle służby etatowej przy Wydziale krajowym nie doznały zmiany od czasu ich unormowania, t. j. od uchwały z 3. stycznia 1874, a rok 1898, który dla urzędników Wydziału krajowego w uchwałach Wysokiego Sejmu z dnia 15. lutego t. r. przyniósł wyższe pobory i nowe normy emerytalne, zaznaczył się dla służby etatowej przy Wydziale krajowym jedynie tą korzyścią, że i dla nich i ich rodzin dostępne są nowe normy emerytalne, co prawda z częściowym obowiązkiem przyczyniania się do funduszu zbieranego na cele etatowe i emerytalne, mianowicie jedynie w formie datków jednorazowych przy nominacjach i pięcioleciach, podczas gdy urzędnicy płacą nadto od poborów do emerytury policzalnych 3% wkładkę bieżącą w całym ciągu swej czynnej służby. To też w ostatnich latach wnoszono z kół interesowanych zarówno do Wysokiego Sejmu, jak i Wydziału krajowego prośby o wglądnięcie w sprawę poborów, pozostających od szeregu lat na jednakiej stopie, mimo iż z biegiem czasu, z rozrostem i rozwojem miasta Lwowa, ze wzrostem cen artykułów spożywczych, opału, z podskoczeniem cen najmu, z zaprowadzeniem opłaty wodociągowej, warunki bytu we Lwowie stały się trudniejszymi.

Biorąc w rachubę całość warunków bytu służby etatowej i ich rodzin, mając na uwadze i niektóre korzystniejsze normy, które (jak brak ograniczenia przy liczbie pięcioleci) urzędnikom nie służą, a służbie etatowej zapewniają stopniowy wzrost poborów, Wydział krajowy zajmował dotychczas wobec prośb o podwyższenie poborów ze strony woźnych stanowisko odmowne, czemu dał nawet wyraz w sprawozdaniu z dnia 12. grudnia 1902 r. do L. 42.721 ex 1902, w którym przedkładał poraz ostatni wnioski na kilka zmian etatowych, a nie objął nimi prośb przedstawionych we wniesionej podówczas petycji woźnych; obecnie jednak, mając ponowną petycję woźnych, Wydział krajowy znajduje w niej, a jeszcze więcej w stosunkach obecnych, zmienionych na gorsze, powody do częściowego przynajmniej uwzględnienia przedstawionych życzeń. Rzeczywiście drożyzna życia, a przede wszystkim raptowne podskoczenie czynszów mieszkalnych, już przedtem wygórowanych, utrudnia bardzo warunki bytu we Lwowie i one to głównie skłoniły Wydział krajowy do ponownego rozpatrzenia warunków egzystencji petycyonujących, a w następstwie i wniosku częściowej poprawy dotychczasowych poborów.

Widząc potrzebę tej poprawy, Wydział krajowy zajął się także zbadaniem norm poborowych, jakie obecnie mają przyznane woźni i służby etatowi, zajęci przy na-

czelnych administracyjnych władzach rządowych we Lwowie, a w części i na prowincyi na podstawie ustawy państwowej z 26. grudnia 1899 L. 255 Dz. pr. p. Ustawę tę przyjęły liczne koła sług rządowych z radością, jako przynoszącą im poprawę poborów. Otóż wspomniana co tylko ustawa przyniosła dla klasy sług rządowych w zasadzie rzeczywiście znaczącą poprawę norm poborowych, zaprowadzając jednak cztery klasy płac i oddając poszczególnym c. k. Ministerstwu prawo bliższego oznaczenia tego podziału na klasy, składając dalej w ręce tych Ministerstw prawo oznaczenia warunków potrzebnych do osiągnięcia płacy wyższej klasy, ustawa pośrednio ograniczyła z góry szersze zastosowanie przyniesionych korzyści.

Wskutek tych restrykcyj, wskutek dalej zatrzymania podziału na 4 klasy miejscowości przy dodatku aktywnym i oznaczeniu jego stopy, porównanie poborów sług rządowych we Lwowie z poborami służby etatowej przy Wydziale krajowym niezawsze wypada na niekorzyść tej ostatniej. Porównanie to, mianowicie z wynagrodzeniem etatowych sług w statusie c. k. Namiestnictwa i c. k. zarządu skarbowego, przeprowadzi Wydział krajowy nieco bliżej, bo lubo petycyonujący w ostatniej petycji na lepsze warunki bytu swych kolegów zawodowych ze służby rządowej się nie powołują, niemniej warunki bytu przyznane sługom c. k. rządu nie mogą być obojętne przy ocenieniu stosunków naszej służby, bo służba rządowa, potrzebując dużego zastępu sług, wpływa tem samem decydująco na wysokość wynagrodzeń tej warstwy nawet przy innych władzach, w ogóle we wszystkich instytucjach publicznych. Otóż zaczynając od płacy, jako najważniejszej części wynagrodzenia, Wydział krajowy nabrał przekonania, że służba etatowa Wydziału krajowego nie ma gorszej płacy od płac, jakie pobierają obecnie woźni służący przy powyżej wspomnianych dykasteriach rządowych. Płacy I. klasy, t. j. 1.400 koron, nie pobiera w Galicji żaden woźny ze statusu c. k. Namiestnictwa i c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu, nie ma też tej wysokości płacy w dotychczasowym etacie służby stałej przy Wydziale krajowym — już jednak płaca II. klasy, t. j. 1.200 koron, znaną jest w etacie płac służby Wydziału krajowego, bo jeszcze uchwała Sejmu z 3. stycznia 1874 przyznała ją oddźwierzemu Wydziału krajowego i woźnemu kasy krajowej (Sejm później dodał drugą posadę woźnego kasowego); również płaca III. klasy, t. j. 1.000 koron, znaną jest w etacie służby Wydziału krajowego, pobiera ją bowiem na podstawie uchwały Sejmu z 3. stycznia 1874 portyer i siedmiu woźnych Wydziału krajowego — nikt zaś ze służby etatowej przy Wydziale krajowym nie pobiera płacy 800 koron rocznie, którą to płacę IV. klasy pobiera największa ilość woźnych rządowych, bo 70 w statusie c. k. Dyrekcyi skarbu, a 37 w statusie c. k. Namiestnictwa.

Co do pięcioleci ustawa państwowa z r. 1899 przyznała je sługom rządowym w wysokości rocznej 100 koron, ograniczyła jednak zarazem liczbę pięcioleci do dwóch; pięciolecia stałej służby przy Wydziale krajowym są mniejsze, bo wynoszą na mocy uchwały Sejmu z 3. stycznia 1874 tylko 60 koron rocznie, niższość tę jednak wynagradza brak ograniczenia liczby pięcioleci, których się etatowa służba przy Wydziale krajowym dosłużyć może, wskutek czego n. p. jeden z woźnych Wydziału krajowego pobiera obecnie 6 pięcioleci (360 koron), drugi cztery pięciolecia (240 koron), tak więc może jest pomyślniej dla woźnych Wydziału krajowego, że wprawdzie po dłuższej dopiero służbie dochodzą z tytułu pięcioleci do wyższych poborów, niż z tego tytułu w służbie rządowej na odpowiednich stopniach dojść można.

Także i co do emolumentów dodatkowych, podlegających porównaniu, jak n. p. w sprawie umundurowania lub dodatków z tego tytułu, korzystniejszym jest, zdaniem naszym, dotychczasowy wymiar tych emolumentów dla etatowej służby krajowej. Pomijając ubranie portyera, który z właściwości swej służby, wystawionej na zmiany pór roku, pobiera ubranie wartości 200 koron rocznie, wszyscy inni woźni pobierają co roku po 100 koron dodatku, podczas gdy w służbie rządowej pobierają woźni najczęściej ubranie in natura, przyczem niektóre suknie (jak płaszcz) mają wytrwać i trzy lata, a jeżeli zaś czasem przychodzi do wypłaty relatum, nie zawsze ono osiąga wysokość rocznych stu koron.

Jest jednak jeden rodzaj poborów, to jest dodatki aktywne, które u służby rządowej są wyższe, niż pobory z tego tytułu służby etatowej przy Wydziale krajowym. Ta ostatnia, o ile, jak portyer i oddźwierny, nie ma przyznanego mieszkania i opału, pobiera na mocy normy z r. 1874 dodatek aktywny po 100 koron rocznie,

słudzy rządowi w odpowiednich stopniach pobierają w miarę płac II., III. i IV. klasy dodatek aktywalny wynoszący 30%, 25% i 20% pobieranej płacy. Wypada to lepiej, niż po stronie woźnych Wydziału krajowego, bo wobec 100 koron woźnych Wydziału krajowego dodatek aktywalny woźnych rządowych wynosi 160, 250 i 360 koron rocznie.

Wziąwszy na uwagę wyniki przeprowadzonego powyżej porównania, mając dalej na względzie, że najgłówniejszym i wobec dzisiejszych stosunków istotnym powodem utyskiwań służby etatowej Wydziału krajowego jest drożyzna mieszkań, sądzi Wydział krajowy, że w tym kierunku należy przyjść etatowej służbie Wydziału krajowego z pomocą, że zaś właśnie dodatek aktywalny ma przeznaczenie dostarczyć urzędnikowi lub słudze głównego pokrycia na opędzenie wydatku na mieszkanie, przedstawia Wydział krajowy wniosek na odpowiednią nieznaczną zmianę dotychczasowej etatowej normy.

Wydział krajowy, opierając się na powyż skreślonym wywodzie, wnosi mianowicie:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sprawozdanie niniejsze przyjmuje się do wiadomości.

2) Dodatek aktywalny woźnych Wydziału krajowego podwyższa się począwszy od 1. stycznia 1905 z kwoty 100 koron na 250 koron, dla woźnych zaś przy oddziale kasowym na kwotę 300 koron.

3) W rub. II. preliminarza funduszu krajowego na rok 1905 wstawia się:

pod poz. 20 lit. 1:				
woźny: płaca	.	.	.	1.000 k.
dodatek aktywalny	.	.	.	<u>250 „</u> 1.250 k.
pod poz. 21 lit. i:				
2 woźnych: płaca po	.	.	.	1.200 k. 2.400 k.
dodatek aktywalny po	.	.	.	300 „ <u>600 „</u> 3.000 k.
pod poz. 25 lit. 1:				
5 woźnych: płaca po	.	.	.	1.000 k. 5.000 k.
dodatek aktywalny po	.	.	.	350 „ <u>1.250 „</u> 6.250 k.
W rub. VIII. poz. 218 lit. t:				
woźny: płaca	.	.	.	1.000 k.
dodatek aktywalny	.	.	.	250 „
na ubior	.	.	.	<u>100 „</u> 1.350 k

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

